

Transskription af:

Dyt i Danmarkshistorien

1:5 Ford 17M RS (Taunus): Matcher hus, have og ligusterhæk

Vært og tilrettelægger: Ida Hasgaard Røntorp med hjælp fra Mads Karenkewitsch og Simon Akselsen

Medvirkende: Mette Boritz, Christian Grau og Thorkild Thyrring

Bil udlånt af Frederik Frey. Arkivklip af Rådet for Sikker Trafik.

Intromelodi: Svag til jævn eller lokalt 18 til 22 grader... Jeg må godt køre lidt engang imellem. Nej, far er så øm over bilen....

Tilrettelægger: Danskernes hverdag og drømme står spejlet i motorhelmen på vores biler. I denne serie kører vi igennem danmarkshistorien i nogle af de biler, vi har ejet gennem de sidste hundrede år. Fra den første Ford T til de allernyeste, nærmest selvkørende modeller. Vi ser blandt andet på nogle af de biler, der holdt parkeret foran de hypermoderne Bellahøjhuse i efterkrigstiden, og hvordan vores bilvaner tilpassede sig 70'ernes oliekriser og nullernes økonomiske optur. Til at kigge i det historiske bakspejl har vi kulturhistoriker Mette Boritz, og ved hendes side er bilentusiast og foredragsholder Christian Grau og som selve inkarnationen af danskernes kærlighed til biler, racerfører Thorkild Thyrring. Kom med på fire hjul gennem danmarkshistorien.

Christian Grau: Se Mette. Det der, det er en bil.

Mette Boritz: Det er simpelthen en bil. Jeg er jo helt tilbage i min barndom. Den er fin.

Christian Grau: Den er så fin. Det er en Ford 17M RS - i manges øjne betragtet som en Taunus, men det er det ikke. Det ligner bare rigtig meget 4. generation af Taunus. Den er sølvfarvet. Den er flot. Det er en todørs sedan. Den har en V6-motor med 90 hestekræfter, to liter. Det var mange penge dengang, så det er en ret mondæn bil for sin tid. Rigtig, rigtig fin. Ikke Jaguar-fin, men rigtig,

rigtig fin. Sådan for det lidt det pæne småborgerskab, der var det her noget at stræbe efter, og det var et umisforståeligt tegn på, at det gik rimelig godt.

Thorkild Thyrring: Hej det er Thorkild Thyrring. Taunus var et topprodukt til middelklassen i Danmark. Meget, meget populær, og meget konkurrencedygtig. Og det var i benhård kamp hele tiden med Renault fra Frankrig og de engelske biler, og de små Volvo'er og Saab ikke mindst. Det er en meget fornuftig, god bil, som holdt godt, og som tusindvis af danske familier var glade for at kunne slæbe både deres børn og deres campingvogn af sted i til alle mulige steder. Ved du hvad, du kunne ikke stå nogen steder på en dansk landevej, vel, uden at det væltede rundt med Taunus 17M. I rød og blå og cremehvid, pludseligt nok voldsomme mængder, og så havde den sådan nogle forlygter, der var ligesom indlemmet i den måde karrossen var lavet på i fronten. Jeg er sikker på, at der har været brugt rigtig meget design og tænkksomhed omkring dette på grund af at kabinen var stor. Bagagepladsen var stor, selvom bilen i virkeligheden jo ikke var ret stor. Så alle de der tanker, ja, men spændende, det var den sgu ikke. Den ros skal den have.

Tilrettelægger: Bilen, som Mette og Christian skal ud og køre i dag, er en Ford 17M RS, også genkendt som en Ford Taunus. Denne her bil placerer os i et blomstrende Danmark i 60'erne og 70'erne. Krigen er på afstand, velfærdsstaten er i fuld flor, og danskerne har fået penge mellem hænderne. Det er også en tid, hvor den danske boligmasse ændrer sig uden historisk sidestykke. På under tyve år skyder der 500.000 parcelhuse op overalt i Danmark, og den store drøm om et lille hus med have i et roligt nabolag kommer inden for rækkevidde. Det her er det nye Danmark.

Mette Boritz: Altså, når jeg ser denne her bil, så er det gode danske gamle familiefilm. Det er også min barndom. Der var de ved at blive lidt gamle nogle af de her, men det var jo sådan nogle biler, der kørte rundt på gaden til søndagsturen, når folk skulle på arbejde. De lidt mere velstillede i samfundet. Så der er så meget nostalgi over den her.

Christian Grau: Og sådan i 70'erne... Det var også dér, man begyndte at kigge lidt på kønsroller osv. osv., men vedkommende der kørte denne bil, det har været, tænker jeg, ret traditionelt med, at når han kom hjem fra sit job, i hvad der muligvis var en firmabil, så har mor stået ved gryderne, ikke? Og de to velfriserede børn, de har siddet over lektierne eller set et eller andet fjernsyn. Men det har virkelig været meget traditionelt, velordnet kønsnormativt, vil man sige i dag. Det ord tror jeg ikke fandtes på det tidspunkt. Det var bare sådan, det var.

Mette Boritz: Det var sådan, det var. Og det er også altid manden, der har kørt den.

Christian Grau: Præcis, og vi er jo også lidt køns normative, Mette, ha. Så det er mig, der skal køre den. Men det... Altså lige i dag, der er jeg er glad for kønsnormativiteten, fordi jeg glæder mig virkelig, virkelig meget til at køre denne her bil.

Mette Boritz: Skal vi så ikke tage afsted?

Christian Grau: Jo. Det er jo en modtagelseskomité af et sædte, der tager imod her? Altså nej, hvor er det rart at sidde i.

Mette Boritz: Altså, jeg tror aldrig jeg har prøvet sådan en sikkerhedssele her før.

Christian Grau: Nej? Man kører bæltet ned i sådan en bøjle hernede, og så lukker man. Og sådan var mange sikkerhedssele i gamle dage.

Mette Boritz: Og det var jo avanceret.

Christian Grau: Føler du dig godt hjemme i den her bil?

Mette Boritz: Det gør jeg faktisk. Altså, man sidder jo virkelig blødt, men det tror jeg, at jeg siger tit. Så er vi jo lidt mere moderne i udstyret her, fornemmer jeg, altså. Radio.

Christian Grau: Ja. En meget gammel radio dog, men radio, og tre ure her til et eller andet. Jeg ved ikke hvad det er, men der er nogle noter af sport her, selvom den umiddelbart ser meget stille og rolig ud. Når den hedder RS, det betyder {Rensch} (rettelse: rallye) sport, men altså, det er en sporty variant. Den har også en sekscylindret motor.

Mette Boritz: Og det er helt klart over til chaufføren, ikke? Altså passageren skal ikke sidde og se med der. Nej

Christian Grau: Nej, og så det her med sort vinyl og meget fint og lækkert og meget stramt designet egentlig, ikke? Og så sidder vi her som sådan et...

Mette Boritz: På den måde lidt mere ovre i sådan en øh... Vi nærmer os lidt mere nutiden. Altså netop det stramme design og sort. Der er ikke så meget krummelurer og andre materialer.

Christian Grau: Nej, men det er sådan lidt, man føler lidt, at man er højt på strå i 70'erne, ikke? Salgschef og så er du fru, og vi er på vej ud til et andet hyggeligt arrangement.

Mette Boritz: Ja, på søndagstur tror jeg. Og så er det jo helt rigtigt, så er det jo dig der skal køre. Det her, det har jo ikke være fruens bil.

Christian Grau: Uha, nej. Jeg ved ikke, hvor jeg skal køre hen, men jeg starter med at køre til højre. Det er en, også lidt højreorienteret bil jo, kan man sige. Det var ikke hippie. Jeg tror simpelthen, at jeg startede i et lidt forkert gear. Ja, se der... Det kunne den meget bedre lide. Hold op. Jeg er vild med.

Thorkild Thyrring: Det var ikke en bil, men sådan blev ophidset af at køre i. Det skal jeg så ikke kunne udtale mig om, for jeg aldrig tilbragt tid på bagsædet af sådan en. Men, hvad hedder det? Men det er der sikkert mange, der har. Der var i hvert fald god plads på bagsædet, ved jeg. Men det, der dog ofte var med de der biler, som imødekom folks eventuelle lyst til at holde hinanden i hånden eller det, der var værre, på bagsædet. Det var, at forsæderne kunne slås helt frem og derved give en vis benlængde i akrobatikken på bagsædet, ikke.

Christian Grau: Men der er faktisk en særlig grund til at jeg altid drømt om at køre denne bil, og det er, at da jeg var barn, så var det nærmest min yndlingsbil. Jeg synes den var så pæn, og jeg er vokset op i sådan et kulturradikalt hjem med designermøbler og Citroën og sådan noget Saab og... Jeg havde sådan... Det var sådan noget miljø jeg voksede op i, så jeg havde sådan en stræben mod den der pæne småborgerlighed ikke? Jeg tror, jeg synes, Bent Fabricius-Bjerre var verdens sejeste mand. Og når jeg så sådan en bil som denne her, som er sådan en sideskilning på hjul, i forhold til det der uvaskede hippiehår, så tænkte jeg bare: "Ej, kunne vi ikke have det sådan i stedet for?" Altså... Så jeg har virkelig, og jeg mener virkelig, jeg har set mig selv som voksen køre i sådan en bil her.

Mette Boritz: Er det første gang du får lov til at køre i den.

Christian Grau: Ja, jeg tror det er første gang jeg kører en Taunus. Og det her er jo så ikke engang en Taunus - det er en 17M, men for mig er den Taunus. Hvor skal vi hen i dag?

Mette Boritz: Ja, altså vi plejer jo at finde et eller andet godt sted, men i dag kunne vi sådan set køre hvor som helst hen i landet, fordi denne her bil hører jo til alle steder. Den er en del af den udvikling vi ser i 60'erne og 70'erne, hvor mange får bil og flytter ud i nybyggede huse. Nu er denne her jo lige til den lidt finere side af parcelhusdrømmen, men den hører sammen med parcelhusdrømmen, så jeg synes vi skal ud i et godt gedigent parcelhuskvarter. Og så kan du jo få lov lige, bare for i dag, at udleve den der lidt småborgerdrøm, du ikke fik som barn, ikke?

Tilrettelægger: Danskernes bilpark vokser helt enormt i 60'erne og 70'erne, og det at have en bil er et umiskendeligt tegn på fremskridt. Men bilen blev i den grad også forbundet med frihed. Hvor man før havde været afhængig af busser og tog, kunne man nu sætte sig ind i sin bil, lukke døren, tænde for motoren og køre lige derhen, hvor man vil.

Mette Boritz: Men Christian, nu kører vi rundt ude i det grønne. Og denne her bil, den er jo skabt til én helt vidunderlig ting, og ved du hvad det er? Søndagstur. Den er simpelthen bygget til søndagsture, tror jeg næsten. Men i hvert fald har den jo 100 procent sikkert været brugt til søndagsture sådan en her.

Christian Grau: Den er jo før oliekrisen, før klimakrisen. Dengang, hvor man godt kunne tillade sig at køre en tur bare for at komme lidt væk fra parcelhuset og se noget andet.

Mette Boritz: Præcis ud at se noget andet, og det skulle jo ikke være alt muligt man skulle nødvendigvis. Altså netop det bare at være sammen. Og det var jo relativt små ting, så jeg ved faktisk, at omme bag i her, omme i bilen, der ligger der et klapbord. Jo, og der ligger også klapstole. Så i virkeligheden er det jo bare et spørgsmål om... Man kunne jo stoppe her i vejkanten, og så tager man jo sit klapbord og stiller op, og så er der jo kaffe på kande, termokanden, man har fået med.

Christian Grau: Som i, at der er varm kaffe i en termokande i bagagerummet lige nu?

Mette Boritz: Det vil jeg håbe. Men hvis nu vi ønsker os det, så kunne det jo være.

Christian Grau: Som i, at du maler et billede inde i mit hoved.

Mette Boritz: Jeg maler et billede af...

Christian Grau: Som er alt for smukt.

Mette Boritz: Og en enkelt pilsner kunne du måske godt få lov at få, hvis vi spiste frokost herude i vejkanten, ikke? Og hvis det så havde været helt godt, ikke? Hvad havde jeg så med tror du, til frokosten? Hvad havde din søde kone så...?

Christian Grau: Altså noget bagværk?

Mette Boritz: Helt sikkert noget bagværk, men hun havde selvfølgelig stået derhjemme og lavet smørrebrød. Og så havde man jo de her helt vidunderlige madkasser, hvor... Som er lavet, så man kan trække små skuffer ud. Det er sådan en høj madkasse, man kan tage i en hank, og så åbner man i den ene side, og så er der simpelthen små hylder inde i madkassen. Og på der, der vil jeg jo helt klart have lagt flere stykker højtbelagt smørrebrød, ikke? Med sky og det hele. Og så lige klapbordet, en gul vand til fruen, måske en pilsner til herren? Så kører det.

Christian Grau: Er vi ikke tilbage dengang, hvor alkohol grænsen hed 0,7 eller 0,8 eller sådan noget pænt vanvittigt.

Mette Boritz: Ja, jo.

Christian Grau: Så kunne han da drikke en guldøl.

Mette Boritz: Så en pilsner til maden, det var jo... Det hørte jo med, kan man sige, ikke? Så kunne vi sidde her i vejkanten. Det ville nok have virket rimelig mærkeligt for dem, der kørte forbi i dag.

Christian Grau: Det må man nok sige

Mette Boritz: Men ellers, så var det jo idéen med sådan en bil her, at man jo havde en frihed, man ikke havde haft før. Dem, der ikke havde bil i 60'erne og også selvfølgelig tidligere. Altså det med at skulle noget i weekenden, det var rimeligt besværligt. Man tog selvfølgelig tog og bus offentlige transport. Men lige at tage bilen på familiebesøg gjorde det jo meget lettere. Både at besøge familien og ikke at skulle være der i flere dage, for man kunne faktisk nå ud og hjem på samme dag.

Christian Grau: Ej! Så har ting for nogle sirlige lyde, ikke?

Mette Boritz: Jo, det er en dejlig lyd, den der.

Christian Grau: Den der kliklyd. I dag, der er blevet digitaliseret. Så er det sådan en {ù-ú-ù-ú}. Man kan sætte den, altså det kunne jo lige så godt være et kuk-ur man hørte, ikke? Men det her, det er den mekaniske lyd. Det kan jeg godt li'. Det er en mekanisk bil.

Mette Boritz: Og Christian, har du lagt mærke til, hvad der omme bag i bilen?

Christian Grau: Ja, der er nogle puder.

Mette Boritz: Ja, og jeg bliver jo helt lykkelig, fordi jeg kan godt være det mandens bil, ikke? Men, altså, man skal jo sidde ordentligt i den og derfor skal der helst være en broderet bilpude, ikke? Og

den her har, altså, der må jo gerne være et færdselstema. Denne her, den er jo lidt til den ældre side med en karet på, ikke? Men ellers sådan en god en med vejskilte. Det er top at have i sin bil.

Christian Grau: Så kan man høre ungerne i færdselstavlerne, når de begynder at kede sig.

Mette Boritz: Og det er jo også det, der er hyggeligt. Nu skal vi på skovtur og sådan. Der kommer lidt hjem over den her bil, når vi skal ud med klapbordet og så videre. Så er der...

Christian Grau: Plus, sådan noget med, at man virkelig har taget automobilkulturen til sig. Som sådan lidt en ny spændende ting, så dyrker man det i en grad, så man sidder og broderer trafikskilte ud på de sene vinteraftener.

Mette Boritz: Og så ser det jo godt ud i bilen.

Christian Grau: Det gør det. Det er ligesom en slags vielsesring på bilen, ikke? Den fortæller, at Ejner her, i hans ellers nok så flotte Ford 17M RS, han desværre er afsat.

Tilrettelægger: Tressernes fremvækst af endeløse parcelhuskvarterer ændrer ikke kun måden, danskerne lever på. Også vores transportvaner ændrer sig. Det nye parcelhusliv kræver nemlig ofte, at familien anskaffer sig en bil for at komme fra hjemmet og til arbejde, indkøb og fritidstilbud. Og når bilen ikke er ude og køre, står den ofte i ly for regn og vind i den carport, som er et fast element i det typiske parcelhus.

Mette Boritz: Nu er vi jo, Christian, kommet ud i et rigtigt parcelhuskvarter. Og parcelhus, det er jo den store drøm for rigtig mange danskere i 60'erne og 70'erne og et parcelhus, det er jo sådan et typehus, kalder man det. Mange af dem er ikke designet af fine arkitekter eller virkelige store håndværkere. Det er typehuse. Man kan endda komme på udstillinger i 60'erne og 70'erne og se dem én til én og sige: "Ja, det er den type hus jeg skal have.", og så bliver de lavet. Industrien er jo vidunderlig på mange måder, og det bliver muligt at lave det med nogle elementer sådan relativt enkelt, sådan så det ikke er en dyr bygningsform. Materialerne man bruger er heller ikke de dyreste, men det er en fornuftig måde at bygge et hus på. Og så drømmer man jo om at flytte ud i et parcelhus, altså simpelthen et parcel - et stykke jord, ens egen grund. Man kan gå rundt om sit eget hus. Mange kommer jo fra byen, måske fra mindre lejligheder, så det her med at komme ud, hvor der er luft, og man har sin egen have, er jo en stor drøm. Og de fleste parcelhuse de ser jo relativt ens ud på det her tidspunkt. Der bliver bygget mange af dem. Selvfølgelig er det ikke ens, de kan være forskellige farver og forskellige måder, men princippet er lidt det samme. Det er et hus, hvor idealet er en stue, tit er det vinkelstuer, på mange af de første, så har vi det nye - det er et spisekøkken. Og det lyder jo sådan lidt: "Nå, det er der da ikke noget nyt i?" Jamen, det er det på det her tidspunkt. For i ældre huse har det jo været almindeligt, at man havde en spisestue, og så havde man stuen, eller at man i hvert fald kunne lukke af mellem de to. Men nu har man simpelthen spisekøkkenet, hvor man skal sidde og spise i et køkken. Det har jo kun egentlig været

brugt til at lave mad tidligere. Det havde været det primære formål, og nu bliver det altså familiens samlingsrum. Og så i mange af de her parcelhuse, der har man det, der hedder en pistolgang, og det er den her lange korridor, der er også lidt energibesparende. Der er ikke vinduer, men sådan en mørk gang, og fra den... Det er sådan en fordelingsgang, hvor man så har det store soveværelse, to mindre børneværelser, så har man gerne et badeværelse og et gæstebadeværelse, et bryggers og så en fin entré, som stort set ingen bruger. Grunden til der kommer så mange parcelhuse er, at der jo lige pludselig er mulighed for det. Dels har der været boligmangel længe, i 50'erne er der stadig stor boligmangel, men i 60'erne og 70'erne, så stiger den generelle velstand i befolkningen og i samfundet, og det gør det muligt at udnytte det her, at man kan flytte ud af byerne og få sit eget. Og vi har jo stadig nogle lidt større generationer, der kommer, og de kan altså få mere plads til familien, og det giver en helt ny måde at bo og være på. Altså bare det her, at børnene nu skal have deres eget værelse. Det hører med i parcelhuse. Der skal være to værelser, for vi taler jo stadigvæk kernefamilien. Den danske kernefamilie er far og mor og to børn.

Tilrettelægger: Fra 1960 til 1980 bliver der bygget en halv million parcelhuse. Der opstår altså nye enorme boligområder, som hverken rummer storbyens larm og kaos, men heller ikke ligner provinsens landsbyidyl. Parcelhuskvarterne er noget helt særligt tredje.

Christian Grau: Er det ikke også uløseligt forbundet med forstæder? Er det ikke sådan en forstadsting og forstadskulturer med... Ja, omkring København, Herlev, Ballerup og op ad kysten og så videre. Altså, er det knyttet til den ting, også?

Mette Boritz: Det er også knyttet til forstadeskultur og til bilen på den måde, fordi lige pludselig bliver bilen nødvendig for dig. Hvis ikke du lige bor i nærheden af et S-tog, så skal du ud på arbejde hver dag for parcelhuset, så bilen spiller jo også ind i, at du har den mobilitet, at du ikke skal bo lige op og ned af dit arbejde. Og så er det ude i forstæderne, at der er plads til at bygge nyt, så jord bliver inddraget. Det gør det faktisk også ude i provinsen. Altså der bliver jo også bygget nye parcelhuskvarterer, så man har stadigvæk de gamle bykerner, og de store murermestervillaer ligger der jo stadig. Men så kommer altså alle de nye parcelhuskvarterer.

Christian Grau: Og er der så sådan en politisk overbygning på det, på en eller anden måde? Med Centrum-Demokraterne og nu ville jeg sige Fremskridtspartiet... Men altså sådan nogle partier, som værner om ejendomsretten også uden at være konservativ og sådan gamle penge, men altså partier for de der, det nye borgerskab, som har fået ejerbolig og bil og så videre der.

Mette Boritz: Glistrup kommer jo først sådan der ved 70, men Erhard Jakobsen er jo meget, meget aktiv ude i Gladsaxe Kommune, som jo også er et sted med utroligt mange parcelhuskvarterer. Men det her, det er jo også en socialdemokratisk drøm. Altså der er jo også mange arbejderfamilier, som får mulighed for, med tiden, at flytte i parcelhus.

Tilrettelægger: Bevægelsen ud af byerne og ind på egen grund med have, hus og forskanset bag hækkene står i skærende kontrast til tidens anden store tendens, hippiebevægelsen. For det var ikke alle, der drømte om at flytte ud af storbyen til et lille parcelhus.

Mette Boritz: Og så steg salget af ligusterhæk helt absurd meget. Ved du hvorfor den er så populær? Den er blevet synonymet...

Christian Grau: Den er stedsegrøn.

Mette Boritz: Ja, den er stedsegrøn, og så vokser den rigtig hurtigt, og den er meget taknemmelig, altså nem at have med at gøre. Så det er den hurtige hæk, så man hurtigt kan få kranset sin grund inde bag den her ligusterhæk, og det er jo også blevet udskældt. Du kender godt ordet ligusterfascisme, ikke?

Christian Grau: Jo, jo. Men det er jo den der modpol til småborgerskabet, som man taler om villa, volvo og vovse. Eller 40, fed og færdig. I nogle miljøer, der var småborgerlighed, det var det værste overhovedet, ikke? Men for dem, der boede herude, der var det jo lykken.

Mette Boritz: Ja, og man så netop ned på det. Man synes, det var enormt asocialt inde i byerne med, at man ligesom forskanser sig bag sine egne hække. Det var ensomt, altså man passede sig selv og havde ikke noget med naboerne at gøre. Det kommer til at ændret sig op i 70'erne. Der kommer jo et fænomen, som bliver ret populært, nemlig vejfester, som bliver det nye, hvor man jo så begynder at ses på kryds og tværs og drikker kaffe på vejen osv. Men ellers så var det jo det her med at lukke sig inde og være sig selv nok, mente man inde i byerne. Og der er jo nogle sjove eksempler. Har du nogensinde set Huset på Christianshavn.

Christian Grau: Ok

Mette Boritz: Og der har vi jo netop det her. Man følger med i hinandens liv på kryds og tværs i denne her ejendom, og på et tidspunkt skal Karla... De skal flytte ud i et parcelhus, og jeg tror, at i serien er det Brøndby eller en ny lejlighed eller sådan noget, og de kan jo slet ikke have det. De må jo straks tilbage igen til det gode samvær og dem de kender. Og det er alt for uoverskueligt at komme ud i alt det her nye.

Tilrettelægger: Selv om det ikke lige var Karlas kop the, var det noget for rigtig mange af hendes landsmænd. I løbet af 60'erne og 70'erne flytter halvanden million danskere i parcelhus. Der er lys, luft, og børnene kan rende tryk på besøg hos hinanden på de trafiksløve parcelhusveje.

Mette Boritz: Hvem tror du, du har boet herinde?

Christian Grau: Jamen altså, hvis man nu siger sådan Her og Fru middelklasse Danmark har boet her. Ung børnefamilie. Han har nok skruet hænderne godt på og måske bygget carporten selv. Jeg ved ikke, om de passer hver sit job, men de kører stadigvæk sådan et ret traditionelt kønsrollemønster. Formentlig med at det er hende, der styrer maden, og han går til hånd med, netop, bygge carport og så videre.

Mette Boritz: Og jeg vil tro, helt klart, i hvert fald hvis vi er i 60'erne, så har hun gået hjemme med børnene. I det her kvarter har det ikke været sådan udearbejdende kvinder. Det har ikke været idealet. Idealet har netop stadigvæk været den hjemmegående husmor, og det er jo sjovt, for det skifter jo. Hvor i dag synes vi kvinder skal have ret til udearbejde og ligeløn og alt det her. Men på det her tidspunkt var der jo også mange, der synes at det rigtige, det man stræbte efter, det var at manden kunne forsørge konen, så hun kunne gå hjemme og netop give børnene den gode opvækst. Så hun har helt sikkert gået herhjemme, og børnene her har været passet hjemme, og så har hun været klar til når fatter kom hjem, fordi så skulle der jo mad på bordet.

Christian Grau: Og hvad har hun sat på bordet?

Mette Boritz: Helt klart noget med sovs og kartofler.

Christian Grau: Det er ikke sådan noget koteletter i fad.

Mette Boritz: Det kunne også fundet på. Og ris måske, men det er alligevel lige lidt moderne. Men man begynder så småt med lidt moderne ting på det her tidspunkt.

Christian Grau: Hvis du nu skulle vise rundt inde i den her bolig, hvordan ser der så ud?

Mette Boritz: Uh, jeg vil glæde mig til at vise rundt. Altså, jeg er ikke i tvivl om, at hvis vi nu var tilbage i tiden, så ville vi gå ind i en stue, hvor der var et tre-to-en sofaarrangement, altså en sofa med tre, en med to og en med en, godt polstret, måske i noget stribet, brun. Brun kunne være en god farve, men så er vi et stykke op i tresserne, kan man sige. Tæppe på gulvet er altid godt - man bruger meget tæpper. Der har været tapet på væggene, tapet ja gerne mønstre måske. Det kunne også have været ensfarvet. Men men tapet ja, savsmuldstopet det holder jo max, ikke? Ja, det har været gået lidt af mode nu, men det skal nok komme tilbage igen.

Christian Grau: Askebægge overalt.

Mette Boritz: Askebægre overalt, og på væggene helt klart malerier. Ikke dyr kunst. Ikke kendte kunstnere. Lidt mere fidus-kunst.

Christian Grau: En springende hjort.

Mette Boritz: Ja, brølende kronhjort. Lidt blomster, vaser, malerier, ikke kakler, jo et kakkelbord kan man også haft, men platter på væggene, helt klart. Og så eventuelt nogle billeder også hængende af familiemedlemmer.

Christian Grau: Hvad var det først senere? Hvis jeg nu siger sådan noget palisander, hessian?

Mette Boritz: Hessian? Det kommer også. Det har man også i 60'erne og 70'erne, på væggen. Det er jo noget af det mest frygteligt at få af igen.

Christian Grau: Hvad med sådan noget struktur maling? Det er man ikke rigtigt gået i gang med.

Mette Boritz: Nej, det er man ikke. Men altså tapeter er stadigvæk jo voldsomt populære. Palisander møbler og teaktræsmøbler, er jo også godt. Og det er sådan lidt til... Når man altid taler om i 50'erne, at vi får alle de her verdensberømte, i dag, danske designere med lige linjer og bøjetræ og sådan noget. Arne Jacobsen og Børge Mogensen og så videre. Så er det ikke det, man umiddelbart går efter her. Altså der kan godt have været en enkelt stol eller noget, men det er lidt mere til den småborgerlige side, lidt mere ornamenteret herude, lidt mere farvestrålende, hvad man omgiver sig med.

Tilrettelægger: Tressernes nyslåede boligejere havde dog ikke kun travlt med at finde de rigtige møbler til deres nye parcelhus. Mange fik også travlt med at indrette campingvogne. Danskernes stigende lønninger blev nemlig ikke kun brugt på mursten og nye biler. Flere og flere anskaffede sig en campingvogn. For med bilens udbredelse buldrede en ny feriefrem frem. Bilferien og til bilferien hørte sig en campingvogn.

Thorkild Thyrring: Jeg vil tro, at hvis du kørte hen over Danmark og tjekkede alle campingpladserne dengang, så var der en klar overvægt i Taunus 17M med tagbagagebærer og familien proppet ind på bagsædet. Ja, det var meget brugbart, det der med at køre på ferie. Det er klart, at hvis folk var ungarle eller ikke gift og så videre, så hed den jo meget spies-rejser og sådan noget derud af, og Tjæreborg. Men det der med at køre på ferie med campingvognen bagpå, der findes jo dejlige optagelser i Danmarks Radio, hvor en familie holder nede ved grænsen og får tjekket deres pas. Og så siger betjenten de er på vej tilbage i Danmark. Ja, vi har været væk i 14 dage, og vi har kun brugt campingvognen. Vi har kun været ude og spise en gang. Vi har brugt 14 kroner på restaurantbesøg, siger det stolt. Det står de og siger stolt til kameraet.

Det er vældig sjovt. Så man tog simpelthen hjemmet med, og jeg tror, der var flere 17M'ere med krog på, det der hedder syns-fri sammenkobling. Det er en krog til at montere campingvognen på. Det er blevet meget populært dengang.

Christian Grau: Det er stærkt det her. Det er en flyder, ikke. Alt hvad denne bil gør er smooth. Hvis man lige tænker "kør udenom det dæksel" så er det sådan noget her grrrr... Som styrer den også sådan majestætisk, upræcist. Zzz, og gearskiftet, det går altså ret godt. Det var ikke nogen dum drøm, jeg havde dengang. Jeg kan godt se, at der havde jeg sgu set helt rigtigt. Den kører godt.

Tilrettelægger: Dyt i Danmarkshistorien er produceret af BEAM Audio Agency for Nationalmuseets mediehus Vores Tid. Tilrettelæggelse, optagelse og klip Ida Hasgaard Røntorp med hjælp fra Mads Karenkewitsch. Lyddesign Frederik Ludwigs med hjælp fra Anton Broder Bach Fokdal. Tak for lån af bil til Frederik Frey og for lån af arkivklip til Rådet for Sikker Trafik. Mit navn er Ida Hasgaard Røntorp.

[Vores Tid – Nationalmuseets Mediehus](#)

[Dyt i Danmarkshistorien 1:5 Ford 17M RS \(Taunus\)](#)

Lyddesign: Frederik Ludwigs med hjælp fra Anthon Broder Bach Fokdal

Produceret af BEAM Audio Agency for Nationalmuseets mediehus, Vores Tid og 24syv